

Teresa Forcades i Esther Vivas: “Els que manen tenen por d'aquells que desobeeixen”

Escrit per Brais Benítez. La Marea
dijous, 5 de desembre de 2013 20:29

Teresa Forcades i Esther Vivas.(Foto: Lluís Brunet)

Aquesta informació ha estat publicada a [La Marea](#) . Traducció: [La Veu del País Valencià](#)

Teresa Forcades, monja benedictina de Montserrat i doctora en salut pública i teologia, i Esther Vivas, periodista i activista social, fa mesos que recorren Catalunya amb l'objectiu de sumar voluntats per a impulsar un procés constituent que force un canvi de sistema econòmic, polític i social.

Durant les trobades del procés constituent, plantegen la necessitat de prendre consciència de la violència del sistema, i de la pèrdua de drets i llibertats que s'està produint en el marc de la crisi.

L'editorial Icària acaba de publicar en castellà l'obra Sense Por, un diàleg entre Forcades i Vives en el qual reflexionen sobre les causes de l'actual situació de crisi, qui ix guanyant i qui està perdent, i alhora plantegen alternatives, animen a l'acció, a la mobilització i a desobeir per a canviar unes polítiques injustes. La societat a poc a poc comença a perdre la por, asseguren, i aquesta ha de ser la clau perquè l'eixida de la crisi responga a les necessitats de la majoria i no, com volen els responsables de les polítiques actuals, per a reforçar els privilegis d'uns pocs.

Com es pot perdre la por quan u es troba en una situació cada vegada més precària?

T.F.: De pors hi ha de molts tipus i per molts motius. El títol del llibre fa referència a una por molt concreta: la por política, la por a revoltar-se, a defensar les llibertats i la dignitat. Aquesta es perd obrint els ulls i anant al fons: Què és el que vull? Com vull viure i per què? Aquesta presa de consciència comença per a cadascun d'una forma diferent, però només s'aprofundeix prenent part, juntament amb altres persones, en les lluites concretes. Perdre la por no equival a perdre la modèstia o la humilitat, no equival a creure's en possessió de la veritat absoluta.

I.V.: En els últims temps hem vist que la gent ix al carrer, desobeeix lleis i polítiques injustes, i que aquestes accions compten amb el suport d'amplis sectors de la societat. Per açò diem que la por comença a canviar de bàndol, perquè, al mateix temps, des de les instàncies governamentals s'estigmatitza a aquells que lluiten, se'ls reprimeix, com hem vist recentment amb la nova Llei de Seguretat Ciutadana i la reforma del Codi Penal. És una mostra que els que manen tenen por d'aquells que desobeeixen, i com no poden aplicar les seues polítiques de retallades per les bones, les apliquen per les males.

El llibre comença apuntant que ens trobem en una cruïlla. Què tenim darrere i que pot venir d'ara endavant?

T.F.: Darrere tenim al capitalisme amb rostre humà: sempre ha sigut una fal·làcia i ara ja no és creïble. Que diga que sempre ha sigut una fal·làcia no vol dir que els drets que teníem en els anys 80 no foren reals; vol dir que els gaudíem perquè en el tercer món hi havia dictadures o guerres. El que és una fal·làcia és afirmar que el capitalisme pot afavorir a una majoria, sempre ha afavorit només a uns pocs. El que pot venir més avant depèn del paper que juguem: si restem passives, esperant el que vindrà és més del que ja tenim, acumulació de béns i privilegis per a uns quants i sofriment, destrucció i mort per a la majoria

I.V.: Hem de tenir molt clar que no eixirem d'aquesta crisi com hem entrat. La crisi s'utilitza com una oportunitat per part de les elits econòmiques, que compten amb el suport de la major part de la classe política del país, per a retallar-nos drets socials, drets laborals, drets democràtics, per a menjar-se aquest gran pastís que són els serveis públics... Si eixim de la crisi com volen aquells que estan aplicant les actuals polítiques, eixirem amb molts menys drets.

T.F.: Si ens organitzem i provoquem una ruptura, la qual cosa pot venir per davant no serà segur cap paradís, però pot ser un sistema bastant raonable, capaç de repartir riquesa i d'assegurar que tothom tinga els mínims per a viure amb dignitat. No pot ser que 1.000 milions de persones passen fam en un món de 7.000 milions d'habitants que produeix aliments per a 11.000 milions.

Com s'impulsa el canvi?

T.F.: Primer, parlant clar: no pot ser un canvi reformista, ha de ser un canvi de ruptura. No pot ser una nova versió del capitalisme, ha de ser un model anticapitalista. Amb aquest horitzó clar, necessitem unir-nos i organitzar-nos políticament per a una candidatura unitària de ruptura que propose la formulació d'un nou marc constitucional. Les reaccions, si el moviment creix, no es faran esperar, i quan arriben hem d'estar llests per a fer-li front.

I.V.: Hi ha un discurs hegemònic que ens vol fer creure que som culpables d'aquesta situació, que som còmplices. Per açò ens diuen que hem viscut per sobre de les nostres possibilitats,

perquè si pensem que açò de la crisi és responsabilitat acceptarem les conseqüències, que són les retallades. És important obrir els ulls a aquesta realitat, prendre consciència, perquè l'eixida de la crisi estiga en les nostres mans i responga a les nostres necessitats com a persones i no als interessos d'uns pocs.

La societat està preparada per a un procés revolucionari d'aquest tipus?

T. F.: Està preparada perquè la idea es vaja estenent. El procés revolucionari no és lineal, pot haver-hi salts inesperats, és més aviat com un magma bullint per sota, que de sobte pot fer erupció. Com més organitzada es trobe l'erupció, millor la sabrem aprofitar. Per exemple, la vaga indefinida dels mestres de les Balears va ser una sorpresa i podria haver sigut el catalitzador d'una reacció en cadena.

I.V.: Quan des del procés constituent plantejem que és necessari sumar un ampli ventall de persones, organitzacions, moviments, etc. i plantejem que cal canviar les regles del joc a favor de la majoria, ho diem perquè avui aquest procés constituent s'està fent al revés: s'està duent a terme un procés de retallades i pèrdua de drets com mai ens haguérem imaginat. I per tant podem estar preparats o no per a aquesta situació, però no ens queda més remei que enfrontar-nos-hi.

Com hauria de ser la nova política?

I.V.: Amb una pràctica política completament antagònica a la dominant i l'actual, que tinga el seu centre de gravetat en el carrer. Des del meu punt de vista, les coses solament es poden canviar des de la lluita, la mobilització i la desobediència en el carrer. Si açò no existeix, no hi ha canvi possible. Des de les institucions, per si soles, no es pot canviar absolutament res. La història ens ho ha demostrat clarament, quan organitzacions anomenades d'esquerreres han arribat al govern, hem vist com s'han vist arrossegades cap a les polítiques de dretes.

T.F: Per a garantir les llibertats individuals per a tots de forma efectiva, l'ordenament polític ha de tenir per objectiu evitar l'acumulació i l'abús de poder. Ha de potenciar i diversificar la participació popular. No es tracta només d'institucionalitzar de forma efectiva el control popular dels càrrecs electes i de la seua presa de decisions, sinó de potenciar la participació popular al màxim.

I.V.: El que és fonamental és que solament amb la mobilització social no és suficient, fan falta nous instruments estretament vinculats a aquestes lluites per a acabar amb el monopoli d'aquells que sempre han exercit la política en les institucions. El que avui és urgent és convertir aquesta majoria social que pateix la crisi en majoria política.

Si començara a créixer l'ocupació i la pressió sobre els ciutadans disminuïra, no comportaria una menor mobilització?

T.F.: És important assenyalar que la crisi no acaba. És endèmica en el capitalisme. Pot ser que a algunes persones els afecte menys, i pot ser que aquestes persones es desmobilitzen. La motivació i el contingut de la revolució no pot ser el benefici individual, però cadascun fa camí en aquesta presa de consciència al seu ritme.

I.V.: Fa uns anys, ser mileurista era ser un precari, avui és ser un afortunat. Volen normalitzar la pobresa, la precarietat, i per açò és tan important aprofitar el moment actual, d'emergència de la indignació, en la qual la gent no es conforma, es rebel·la, amplis sectors de la societat que potser no es mobilitzen connecten amb el sentir d'aquestes protestes socials. Crec que avui hi ha una oportunitat com mai per a poder canviar les coses, i l'hem d'aprofitar.

Teresa Forcades i Esther Vivas: “Els que manen tenen por d'aquells que desobeeixen”

Escrit per Brais Benítez. La Marea
dijous, 5 de desembre de 2013 20:29

Si la revolució no és global no hi ha res a fer?

T.F.: Si la revolució no és global no hi ha massa a fer, però la revolució només serà global a partir de les lluites locals. No hem d'esperar al fet que emergisca una superorganització revolucionària a nivell planetari i ens diga el que hem de fer: la revolució (la local i la global) comença des de baix.

I.V.: Qualsevol tipus de canvi sociopolític que es plantege ha de tenir una perspectiva clara internacionalista. S'han de crear aliances amb altres organitzacions i moviments socials. I fa falta ocupar les institucions per a dissoldre-les i obrir un procés constituent, en el qual el conjunt de la població pugui redefinir les regles del joc.

Teresa Forcades i Esther Vivas.(Foto: Lluís Brunet)